

Morshyttan - idyllisk by

där en ny tid bryter in

MORSHYTTAN (DD) Några gårdar skymtar från järnvägsstationen, annars mest skog, med den odlade jorden insprängd i det gröna bältet. Så uppfattar väl de flesta som passerar Morshyttan på järnvägen eller landsvägen som löper parallellt. Det är ett stationsnamn efter stambanan, en idyllisk liten by med 100-talet innevånare, där det inte hänt några förändringar att tala om, sedan järnvägen byggdes. Men nu håller en ny tid på att bryta in vid Morshyttan; i den gamla hyttbyn från 1500-talet börjar industriell verksamhet slå rot.

På andra sidan bangården och landsvägen viner det från sågklingor och kapverk; det är den första småindustrin som kommit i gång i Morshyttan. Sågverksägare Folke Frensborg har erfarenhet från tidigare trävarurörelse i Småland och tror säkert att det finns förutsättningar att driva den anläggning han uppfört i Morshyttan.

Ett tiotal man är sysselsatta där, några yrkeskunniga sågverksarbetare har följt med söderifrån upp till Dalarna, resten av de anställda är folk från bygden. Genom stormfällningen för något år sedan är kanske timmertillgången inte så riklig just nu i trakten, man får frakta timmer med bil ganska långväga ifrån, men utan råvara är man inte; c:a 25.000 stock om året är kapaciteten beräknad till. Sågverksanläggningen är modernt utrustad med maskinella hjälpmedel, och för utlastningen har man som sagt järnvägsspåret intill; virkesstaplarna, som de senaste veckorna växt upp till en hel brädgård, är samtliga sålda för export.

— Sågverket är bara början vi skall försöka få flera industrier att slå sig ner i Morshyttan, säger stationsmästare Arne Åberg och visar oss att det inte är bara önsknings; inte långt från sågverksanläggningen har grundgrävningen börjat för en mekanisk verkstad. Det är en Sala-firma, som skall bygga nytt, och som i avvaktan på att Morshytteverkstaden kan tas i bruk har tillverkning förlagd till provisoriska lokaler i Horndal.

Men det finns plats för flera företagare på det centralt belägna tomtområde By kommun förvärvat, och som kommer att bli än värdefullare genom att ledningsarbeten är planerade genom kommunens försorg.

Elkraft ordnades snabbt.

Hela byn är positivt inställd till att det blir mera liv och rörelse här, säger Arne Åberg, som själv tagit friska tag för "Morshyttans nya giv". När han kom till Morshyttan 1948, närmast från Tandsjöborg ovanför Orsa, blev det första stora projektet att skaffa byn ordentlig elkraft.

Man hade tidigare belysningsfrågan ordnad genom en privat mindre kraftstation i grannbyn Rossberga, men det var långt ifrån tillfredsställande. En kommitté bildades och sökte kontakt med Älvkarlebys distriktskontor i Västerås, och det dröjde inte länge förrän kraftfrågan var ordnad.

Utredningen började en höst och redan före jul året därpå hade man "riktigt" lyse i Morshyttebygden.

Största problemet är bostäderna menar Åberg, som fungerat som "enmansutredning" innan kommunens industrikommitté kopplades in på Morshyttan. Men man skymtar en lösning även därvidlag; en bostadsrättsförening är planerad som ett första steg att lösa behovet av moderna bostäder.

Egna skolskjutsar.

För en liten by som ligger utanför "tätortsräjongen" blir skolfrågorna ibland komplicerade. I Morshyttan finns det ingen skola, utan småskolebarnen går i Rossberga och folkskoleklasserna i Hede. Eftersom avståndet mellan Morshyttan och Rossberga håller sig kring 3 km. — ett gränsdragningstal då det gäller skolskjutsbidrag — får morshyttebarnen genom kommunen inga skolskjutsar till

Rossberga, men väl därifrån o. till Hede; Föräldrarna har därför måst ordna skjutsar själva till Rossberga, vilket innebär en kostnad på c:a 30 kr. pr familj och månad. Det är en utgift som man självfallet inte är glad åt, men blir det mera liv och rush i Morshyttan och därmed ökad befolkning kanske även denna fråga får en ur bybornas synpunkt mera tillfredsställande lösning.

Sågverksägare Folke Frensborg t. v. och stationsmästare Arne Åberg diskuterar Morshyttans industriella framtid framför den nyuppförda sågverksbyggnaden där årskapaciteten blir 25.000 stock och skylten som upplyser både järnvägs- och landsvägsfarande om att bosättningsmöjligheter finns i Morshyttan.